

AKTUAR MOLIYA VA BUXGALTERIYA HISOBI ILMIY JURNALI

Vol. 5 Issue 11 | pp. 54-62 | ISSN: 2181-1865

Available online <https://finance.tsue.uz/index.php/afa>

MINTAQAVIY INVESTISIYON-INNOVASION JARAYONLARNI BAHOLASHNING KONSEPTUAL ASOSLARI

Xamrayev Quvvat Iskandarovich

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti

Biznes va boshqaruv kafedrası dotsenti

Annotatsiya: Ushbu maqolada mintaqaviy investisiya va innovatsion jarayonlarning o'zaro uyg'unlashuvi, ularni baholashning nazariy-metodologik asoslari hamda hududiy rivojlanishdagi roli tizimli yoritilgan. Tadqiqotda investitsiya oqimlarining tarkibi, innovatsion infratuzilma darajasi, inson kapitali sifati va institutsional muhitning investitsion-innovatsion samaradorlikka ta'siri tahlil qilinadi. Ilmiy adabiyotlar sharhi asosida investitsiya-innovatsiya jarayonlarini baholashda qo'llaniladigan yondashuvlar, mezonlar va indikatorlar asoslab berilgan. Empirik tahlil natijalari mintaqalarda innovatsion salohiyat va investitsion faollikning hududiy tafovutlarga ega ekanini ko'rsatadi. Maqola yakunida mintaqaviy innovatsion rivojlanishni jadallashtirish, investitsiya siyosatini texnologik ustuvorliklar asosida takomillashtirish hamda ilmiy ishlanmalarni tijoratlashtirish mexanizmlarini kuchaytirishga doir amaliy takliflar berilgan.

Kalit so'zlar: mintaqaviy investisiya, innovatsion jarayonlar, investitsion faollik, innovatsion salohiyat, hududiy rivojlanish, texnologik yangilanish, inson kapitali, ilmiy-tadqiqot infratuzilmasi, investitsion-innovatsion samaradorlik, iqtisodiy raqobatbardoshlik, institutsional muhit, innovatsion ekotizim, investitsion siyosat, tijoratlashtirish mexanizmlari.

Аннотация: В данной статье систематически рассматривается взаимодействие региональных инвестиционных и инновационных процессов, теоретические и методологические основы их оценки, а также их роль в региональном развитии. Анализируется влияние состава инвестиционных потоков, уровня инновационной инфраструктуры, качества человеческого капитала и институциональной среды на эффективность инвестиций и инноваций. На основе обзора научной литературы обосновываются подходы, критерии и показатели, используемые при оценке инвестиционных и инновационных процессов. Результаты эмпирического анализа показывают, что инновационный потенциал и инвестиционная активность в регионах имеют региональные различия. В заключение статьи предлагаются практические рекомендации по ускорению регионального инновационного развития, совершенствованию инвестиционной политики на основе технологических приоритетов и укреплению механизмов коммерциализации научных разработок.

Ключевые слова: региональные инвестиции, инновационные процессы, инвестиционная активность, инновационный потенциал, региональное развитие, технологические инновации, человеческий капитал, научно-исследовательская инфраструктура, эффективность инвестиций и инноваций, экономическая

конкурентоспособность, институциональная среда, инновационная экосистема, инвестиционная политика, механизмы коммерциализации.

Abstract: This article systematically examines the interaction of regional investment and innovation processes, the theoretical and methodological foundations for their assessment, and their role in regional development. It analyzes the impact of the composition of investment flows, the level of innovation infrastructure, the quality of human capital, and the institutional environment on the effectiveness of investment and innovation. A review of the scientific literature substantiates the approaches, criteria, and indicators used to assess investment and innovation processes. The results of the empirical analysis demonstrate that innovation potential and investment activity vary across regions. The article concludes with practical recommendations for accelerating regional innovation development, improving investment policy based on technological priorities, and strengthening mechanisms for the commercialization of scientific research.

Keywords: regional investment, innovation processes, investment activity, innovation potential, regional development, technological innovation, human capital, research infrastructure, investment and innovation efficiency, economic competitiveness, institutional environment, innovation ecosystem, investment policy, commercialization mechanisms.

Kirish

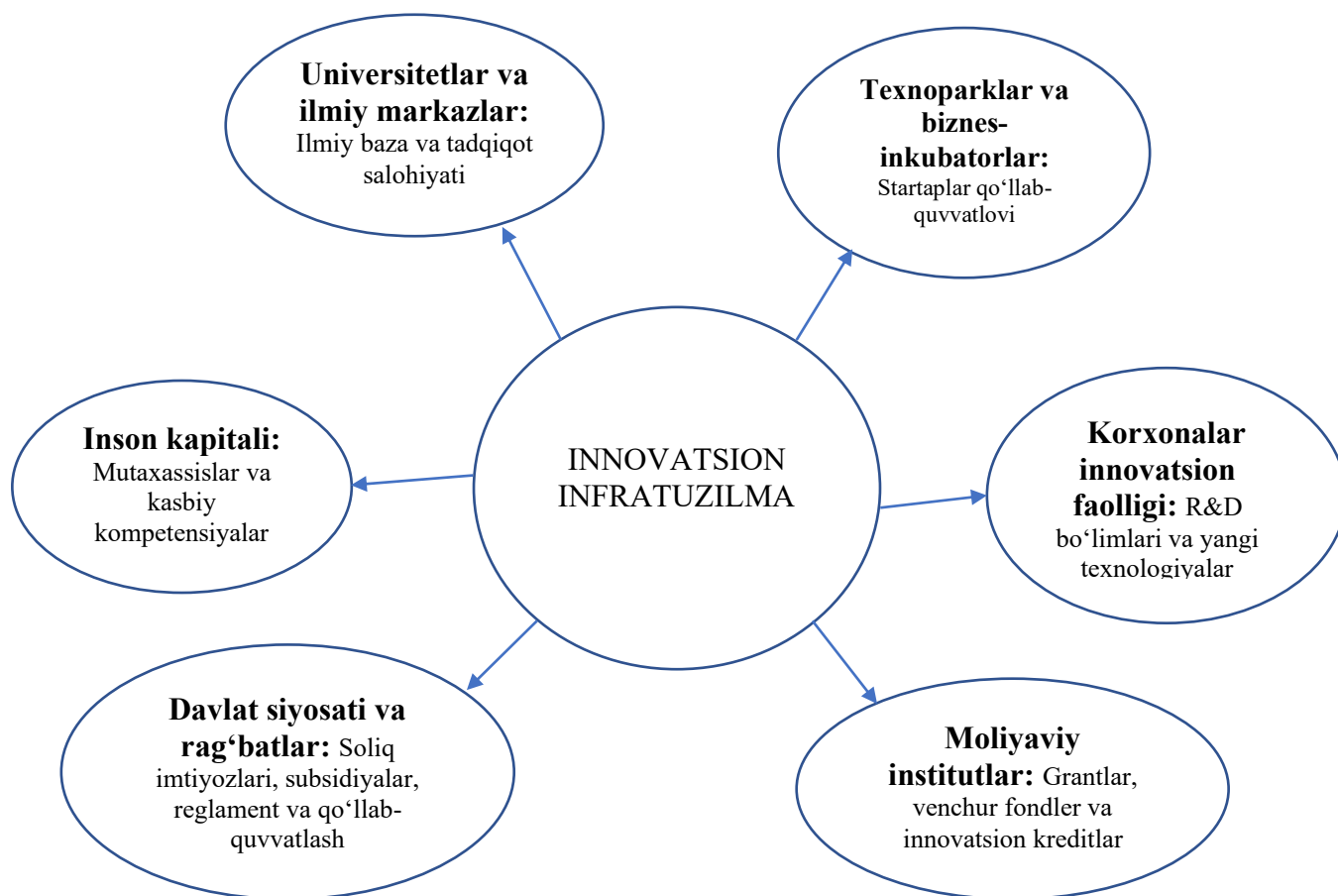
Mintaqaviy iqtisodiy rivojlanish jarayonida investitsiya va innovatsiya omillarining o'zaro uyg'unlashuvi barqaror o'sishning strategik sharti sifatida namoyon bo'ladi. Investitsiyalar hududning ishlab chiqarish salohiyatini kengaytirish, texnologik yangilanishni jadallashtirish va infratuzilmani modernizatsiya qilish imkonini bersa, innovatsiyalar iqtisodiy jarayonlarning samaradorligini oshirish, ishlab chiqarishning qiymat zanjirini chuqurlashtirish va raqobatbardoshlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu sababli investitsiya-innovatsion faoliyatning uyg'unligi mintaqaviy rivojlanishning zamonaviy modelida markaziy o'rinni egallaydi.¹

Mintaqalarda investitsiya oqimlari va innovatsion salohiyatning saqlanishi ko'plab iqtisodiy, ijtimoiy va institutsional omillar bilan belgilanadi. Hududning iqtisodiy tuzilmasi, ilmiy-texnik potentsiali, ishlab chiqarish infratuzilmasi, inson kapitali sifati, tabiiy resurslar bazasi, tashqi bozorlar bilan integratsiya darajasi va boshqaruv tizimining samaradorligi ushbu jarayonlarning dinamikasiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, investitsiya va innovatsiya jarayonlari nafaqat resurslar mavjudligiga, balki ularning qanday boshqarilayotganiga ham bog'liq. Shuning uchun mintaqalarda ushbu jarayonlarni baholash yoki aniqlash oddiy statistik ko'rsatkichlarni taqqoslashdan iborat emas, balki murakkab tizimning o'zaro bog'liq elementlarini o'rganishni talab qiladi. Investitsiya-innovatsion jarayonlarni baholashning ilmiy ahamiyati shundan iboratki, u mintaqaviy siyosatni shakllantirishda asosiy analitik vosita bo'lib xizmat qiladi. Baholash natijalari investitsiyalarni jalb etish yo'nalishlarini aniqlash, innovatsion ekotizimni rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish, resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish va mintaqaning iqtisodiy raqobatbardoshligini kuchaytirish imkonini beradi. Mazkur jarayonlarni baholashning konseptual asoslarini ishlab chiqish mintaqalar

¹ Schumpeter J. *The Theory of Economic Development*. – Innovatsiya iqtisodiy o'sishning harakatlantiruvchi kuchi.

Solow R. *Technical Change and the Aggregate Production Function*. – Texnologik taraqqiyot va investitsiya o'sishi bog'liqligi.

o'rtasidagi farqlarni aniqlash, ichki imkoniyatlarni safarbar qilish hamda innovatsion faoliyatni rag'batlantirish choralari belgilashda muhim metodologik asos hisoblanadi.

1-rasm. Innovatsion infratuzilmaning asosiy tarkibiy qismlari²

1-rasmida mintaqaviy innovatsion infratuzilmaning asosiy tarkibiy qismlari va ular o'rtasidagi funksional bog'liqlik ko'rsatilgan. Unda innovatsion infratuzilma markaziy o'rinda turib, uni shakllantiradigan oltita muhim element o'zaro bog'langan holda tasvirlangan. Bu model mintaqada innovatsion jarayonlarning qanday tuzilishi, qaysi institutlar orqali rivojlanishi va ularning bir-birini qanday to'ldirishi haqida yaxlit tasavvur beradi.

Chizmadan ko'rinadiki, universitetlar va ilmiy markazlar ilmiy-tadqiqot salohiyatini ta'minlab bersa, texnoparklar va biznes-inkubatorlar startaplar va amaliy ishlanmalarni qo'llab-quvvatlaydi. Korxonalarning innovatsion faolligi yangi texnologiyalar joriy etilishiga xizmat qiladi, moliyaviy institutlar esa grantlar, venchur fondlar va kreditlar orqali ushbu jarayonlarni moliyalashtiradi. Inson kapitalining sifati – mutaxassislar va ularning kasbiy kompetensiyalari – innovatsion tizimning asosiy omillaridan biri sanaladi. Davlat siyosati va rag'batlantiruvchi mexanizmlar esa butun tizimning barqaror ishlashini ta'minlaydigan muhim boshqaruv komponenti sifatida namoyon bo'ladi. Umuman olganda, chizmada mintaqada innovatsion rivojlanishni belgilovchi barcha asosiy omillarning uyg'un tizimi aks ettirilgan.

² Muallif ishlanmasi

Shu nuqtai nazardan, ushbu maqolaning maqsadi — mintaqaviy investisiya-innovatsion jarayonlarni baholashning konseptual asoslarini tizimli ravishda yoritish, baholashning ilmiy yondashuvlari, mezonlari va indikatorlarini asoslab berish, shuningdek, mintaqaviy boshqaruv jarayonlarida ushbu mexanizmlarni qo'llashning amaliy ahamiyatini ko'rsatishdir. Tadqiqot natijalari mintaqalarda investitsion faollik va innovatsion dinamikaning o'zaro ta'sir mexanizmlarini chuqurroq tushunishga, hududiy rivojlanish strategiyasini ilmiy asoslashga xizmat qiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi

Mintaqaviy investisiya va innovatsion jarayonlarni baholashga doir ilmiy izlanishlar iqtisodiyot nazariyasining turli maktablarida chuqur o'rganilgan. Mazkur yo'nalishning nazariy poydevori XX asr boshlarida J. Shumpeter tomonidan yaratilgan bo'lib, u innovatsiyani iqtisodiy rivojlanishning «ichki harakatlantiruvchi kuchi» sifatida talqin qilgan. Shumpeterning nazariyasi investitsiyalarning innovatsion faoliyatni rag'batlantirishdagi o'rnini asoslab, mintaqaviy iqtisodiyotda ushbu jarayonlarning o'zaro bog'liqligini tushuntirishga mustahkam zamin yaratgan.³

Keyingi bosqichda R. Solou iqtisodiy o'sish modelida texnologik yangilanishni iqtisodiy o'sishning asosiy elementi sifatida belgilab, investitsiyalarning texnologik tarkibi o'sishga bevosita ta'sir qiluvchi omil ekanini ko'rsatgan. Ushbu yondashuv mintaqalarda investitsiya oqimlarining texnologik darajasi baholanishi zarurligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Mintaqaviy innovatsion tizimlar nazariyasi esa B.-A. Lundvall, R. Nelson va C. Freeman kabi tadqiqotchilar tomonidan keng rivojlantirilgan. Ular innovatsion jarayonlarni faqat korxonalar faoliyati bilan emas, balki mintaqaviy institutlar, ilmiy markazlar, ta'lim tizimi, davlat siyosati va texnologik infratuzilma bilan bog'liq kompleks tizim sifatida talqin qiladi. Ushbu tadqiqotchilarning ishlari mintaqalarda innovatsion-investitsion salohiyatni baholashda institutlarning rolini asoslab berdi.

Investitsiya jarayonlarini hududlarda o'rganishga yo'naltirilgan ilmiy tadqiqotlar orasida P. Krugman va M. Porter asarlari alohida e'tiborga molik. Porterning «klaster nazariyasi» mintaqalarda investitsiya oqimlari va innovatsion faollikning hududiy to'planish (aglomeratsiya) orqali kuchayishini ilmiy jihatdan isbotlaydi. Krugman esa yangi iqtisodiy geografiya doirasida investitsiya va ishlab chiqarish kuchlarining mintaqaviy joylashuvini tushuntirib, hududiy raqobatbardoshlik va investitsion joziba o'rtasidagi bog'liqlikni asoslab bergan.⁴

Sharq va Yevropa maktablari olimlari ham bu yo'nalishda muhim hissaga ega. Masalan, Z. Griliches innovatsion faoliyatning o'lchovlari, patentlar va ilmiy tadqiqotlar samaradorligiga doir ishlari bilan tanilgan. D. Audretsch va M. Feldman esa innovatsion faoliyatning hududiy konsentratsiyasi va bilim oqimi (knowledge spillover) mexanizmlarini asoslab, mintaqaviy innovatsion muhitning investitsiyalarni jalb etishdagi o'rnini ilmiy jihatdan ko'rsatib bergan.

³ Lundvall B.-A., Nelson R., Freeman C. – Milliy va mintaqaviy innovatsion tizimlar nazariyasi.

⁴ Krugman P. *Geography and Trade*. – Yangi iqtisodiy geografiya, hududiy aglomeratsiya.

Postsovet maktabi olimlari orasida Yu. Yakovets, L. Mindeli, S. Glazyev va I. Batkovskiy investitsiya jarayonlari, mintaqaviy iqtisodiy bashoratlash, texnologik rivojlanish bosqichlari va innovatsion siyosat mexanizmlarini nazariy va amaliy jihatdan o'rgangan. Ularning tadqiqotlarida investitsiya-innovatsion jarayonlarni baholash mezonlari, indikatorlari, integral indekslar tizimi va mintaqaviy rivojlanish prognozlash metodlari keng yoritilgan.

Markaziy Osiyo va mintaqaviy iqtisodiyot bo'yicha tadqiqotlar ichida Q. Abdurahmonov, B. Xodiev, O. Abdug'aniyev, K. Qosimov kabi olimlar mintaqalarda investitsiya siyosati, innovatsion faoliyatni rivojlantirish, iqtisodiy salohiyatni baholash va hududiy samaradorlik ko'rsatkichlari bo'yicha ilmiy ishlari bilan ajralib turadi. Ularning tadqiqotlarida mintaqaviy investitsiyalarning tarkibi, davlat rag'batlari, ilmiy-texnik salohiyat, korxonalar innovatsion faolligi kabi ko'rsatkichlarning tahliliy modeli ishlab chiqilgan.

Xorijiy adabiyotlarda baholash metodlari sifatida ko'p mezonli tahlil (AHP, TOPSIS), regressiya modellaridan foydalanish, panel ma'lumotlar tahlili, klasterlash, integral indekslar, faktor tahlili kabi metodlar keng qo'llanadi. Bu usullar investitsiyalarning innovatsion natijalarga ta'siri, hududlar o'rtasidagi tafovutlar, resurslardan foydalanish samaradorligi va mintaqaviy raqobatbardoshlikni o'lchashda samarali deb topilgan.

Umuman olganda, adabiyotlar mintaqaviy investisiya va innovatsion jarayonlarning nazariy asoslarini, baholash indikatorlarini va metodlarini yetarli darajada ishlab chiqqan. Biroq mintaqalarning iqtisodiy tuzilmasi, texnologik tayyorgarligi va institutsional sharoitlaridagi farqlari sababli baholashning universal modeli hali to'liq shakllanmagan. Shu bois, olimlar tomonidan bu borada moslashuvchan, kompleks va hududga xos yondashuvlarni ishlab chiqish zarurligi ta'kidlanadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Ushbu tadqiqot ishlarini amalga oshirishda ilmiy tadqiqot metodologiyasida keng qo'llaniladigan usullardan foydalanildi. Mintaqaviy investisiya-innovatsion jarayonlarni baholashning konseptual asoslari mavzusida umumiylikdan individuallikka va aksincha tartibda deduksion yoki induksion usullardan foydalanish samara bersa, abstrakt-mantiqiy fikrlash usuli esa jarayonni tizimli tahlil qilishda ahamiyatlidir. Ilmiy tahlil jarayonida ana shu ilmiy tadqiqot usullaridan, xususan, ilmiy abstraksiya, induksiya va deduksiya, tizimli va qiyosiy tahlil, ekspert baholash va iqtisodiy-statistik, tahlil qilishda esa sintez va tahlil usullarini keng foydalanildi.

Tahlil va natijalar

Mintaqaviy investisiya-innovatsion jarayonlarni baholashda hududlarning iqtisodiy tuzilmasi, texnologik tayyorgarligi, investitsion oqimlar tarkibi va innovatsion faollik ko'rsatkichlari o'zaro solishtirilgan holda tahlil qilindi. Tahlil shuni ko'rsatadiki, mintaqalarda investitsion faollik va innovatsion jarayonlarning dinamikasi bir xil emas, ular hududning iqtisodiy salohiyatiga, infratuzilma darajasiga, kadrlar resurslariga va institutsional muhitga bevosita bog'liq.⁵

⁵ Griliches Z. *R&D and Productivity*.

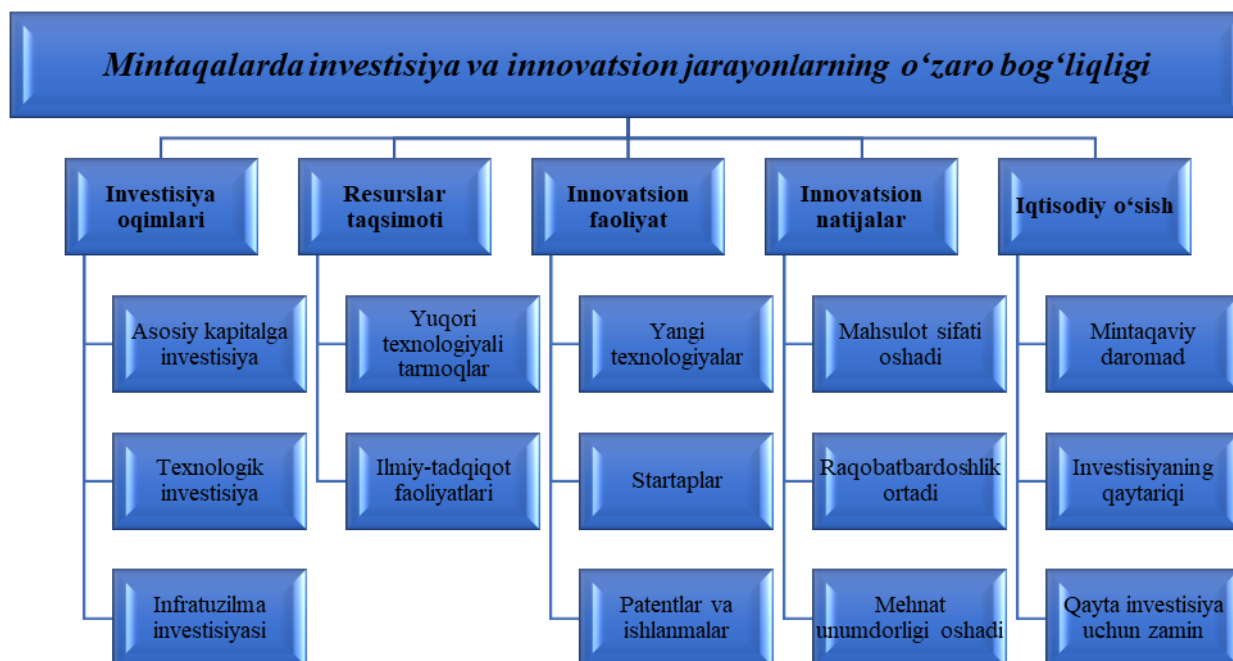
Audretsch D., Feldman M. – Innovatsion faoliyatning hududiy konsentratsiyasi va bilim oqimi.

Birinchidan, investitsiya oqimlarining tarkibi tahlili investitsiyalarning asosiy qismi ishlab chiqarish infratuzilmasi, qurilish, energetika va transport tizimiga yo'naltirilganini ko'rsatadi. Bu yo'nalishlar iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlasa-da, ularning innovatsion samaradorligi nisbatan past bo'lib, yuqori texnologiyali sohalarga yo'naltirilgan investitsiyalar ulushi yetarli darajada emas. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, texnologik yangilanishning pastligi mintaqalarda investitsion loyihalarning innovatsion natijalarga aylanish jarayonini sekinlashtiradi.

Ikkinchidan, mintaqalarning innovatsion salohiyati bo'yicha o'tkazilgan baholash ilmiy-tadqiqot infratuzilmasi va innovatsion faol korxonalar ulushi hududlar kesimida sezilarli farqlanishini namoyon etdi. Ilmiy-tadqiqot markazlari soni, ilmiy xodimlar tarkibi, patent faoliyati va yangi texnologiyalarni joriy etish ko'rsatkichlari yuqori bo'lgan hududlarda investitsiya loyihalarining innovatsion qaytariqligi sezilarli darajada yuqori ekani aniqlandi. Bu esa innovatsion infratuzilma rivojining investitsion samaradorlikka bevosita ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi.

Uchinchidan, mintaqalarda inson kapitalining sifati innovatsion-investitsion jarayonlarning yana bir muhim determinantidir. Kadrlar salohiyati yuqori bo'lgan, oliy ta'lim muassasalari zich joylashgan, ilmiy laboratoriyalar faoliyat yuritayotgan hududlarda innovatsion tashabbuslar faolroq bo'lib, yangi ishlab chiqarish texnologiyalari, startup loyihalari va axborot texnologiyalari bo'yicha tashabbuslarning ko'paygani kuzatildi. Bunday hududlarda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish ko'rsatkichlari ham nisbatan yuqori.

Tahlil davomida investitsiya oqimlari va innovatsion faoliyat o'rtasidagi sabab-oqibat munosabatlari ham o'rganildi. Ko'rsatkichlar tahlili shuni ko'rsatadiki, investitsiya hajmining o'sishi innovatsion faollikning o'z-o'zidan oshishiga olib kelmaydi. Innovatsion natijalar ko'pincha investitsiyalarning sifati, ularning texnologik yo'naltirilganligi va ilmiy-texnik bazaga mosligiga bog'liq. Innovatsion faoliyati sust bo'lgan hududlarda investitsiya oqimlari ko'paygan taqdirda ham ularning iqtisodiy samarasi past bo'lib qolmoqda. Demak, investitsiya resurslarining strukturaviy yo'naltirilishi innovatsion rivojlanishning asosiy omillaridan biridir.

2-rasm. Mintaqalarda investisiya va innovatsion jarayonlarning o'zaro bog'liqligi⁶

2-rasmda mintaqalarda investisiya jarayonlarining innovatsion rivojlanish bilan uzviy bog'liqligi bosqichma-bosqich yoritilgan. Investisiya oqimlarining tarkibiy yo'nalishi resurslar taqsimotiga bevosita ta'sir qilib, yuqori texnologiyalar, ilmiy-tadqiqot faoliyati va innovatsion loyihalarning shakllanishiga zamin yaratishi ko'rsatilgan. Natijada yuzaga keladigan innovatsion faoliyat mahsulot sifati, raqobatbardoshlik va mehnat unumdorligining oshishiga olib kelib, iqtisodiy o'sishning barqaror omillarini shakllantiradi. Sxema investisiyaning sifat tarkibi innovatsion natijalarning asosiy determinantlaridan biri ekanini ilmiy asosda ifodalaydi.

Mintaqalarda amalga oshirilgan davlat dasturlari, soliq imtiyozlari, innovatsion grantlar va kreditlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ularning aksariyati investitsiyalarni jalb etish bo'yicha sezilarli yengilliklarni yaratgan bo'lsa-da, innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarida tizimlilik yetishmaydi. Ba'zi hududlarda innovatsion faol korxonalar ulushi oshgan bo'lsa-da, umumiy mintaqaviy darajada innovatsion muvaffaqiyatlar barqaror natija bermagan. Buning asosiy sabablaridan biri — ilmiy natijalarning tijoratlashtirilish darajasi pastligi, korxonalar va ilmiy muassasalar o'rtasidagi hamkorlikning sustligi hamda innovatsion loyihalar uchun zarur moliyaviy va konsalting infratuzilmaning to'liq shakllanmaganligidir.

Chuqurlashtirilgan tahlil shuni ko'rsatdiki, iqtisodiy infratuzilma yaxshi rivojlangan, boshqaruv tizimi nisbatan samarali bo'lgan hududlarda investitsiya-innovatsion jarayonlarning natijalari yuqoriroq. Aksincha, institutsional muhit zaif, boshqaruv samaradorligi past bo'lgan mintaqalarda innovatsion tashabbuslar sust bo'lib, investitsiyalarning qaytariq darajasi pastligicha qolmoqda.

Tahlilning yakuniy natijalari sifatida quyidagi xulosalar shakllandi:

⁶ Muallif ishlanmasi

❖ Mintaqalarda investitsion faollikning o'sishi innovatsion rivojlanish bilan to'g'ridan-to'g'ri bog'liq emas, u investitsiyalarning texnologik tarkibi va yo'naltirilgan sohalariga bog'liq.

❖ Innovatsion infratuzilma kuchli bo'lgan hududlarda investitsiyalarning innovatsion samaradorligi yuqori, ilmiy salohiyat investitsion qaytariqni oshiradi.

❖ Inson kapitali sifati mintaqalarning innovatsion salohiyatini belgilovchi asosiy omil bo'lib, investitsiya oqimlari uchun kuchli magnit vazifasini bajaradi.

❖ Institutsional sharoitlar, davlat siyosati va rag'batlantiruvchi mexanizmlar investitsiya-innovatsion jarayonlarning barqarorligi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega.

❖ Investorlarning talablariga moslashgan, texnologik yangilanishni qo'llab-quvvatlovchi, ilmiy natijalarni tijoratlashtirishga xizmat qiluvchi mexanizmlar yetishmayapti, bu esa mintaqaviy innovatsion rivojlanishni sekinlashtiradi.

Xulosa va takliflar

Ushbu tadqiqot mintaqalarda investisiya va innovatsion jarayonlarning rivojlanish darajasi ularning iqtisodiy salohiyati, texnologik tayyorgarligi va boshqaruv sifatiga bevosita bog'liq ekanini ko'rsatdi. O'rganilgan ma'lumotlar shuni anglatadiki, investisiya hajmi o'sishi o'z-o'zidan innovatsion natija bermaydi; buning uchun resurslarning tarkibiy yo'naltirilishi, ilmiy infratuzilmaning real ishlashi va korxonalar faoliyatining texnologik yangilanish bilan uyg'unlashuvi zarur.

Tahlillar shuni tasdiqladiki, innovatsion infratuzilma puxta shakllangan, ilmiy salohiyat yuqori va inson kapitali sifatli bo'lgan hududlarda investisiyaning qaytariq samarasi ancha yuqori bo'ladi. Aksincha, boshqaruvdagi tizimlilik yetishmaydigan, ilmiy natijalar amaliyotga ojiz ko'chadigan, investitsiyalar asosan an'anaviy sohalarga yo'naltiriladigan hududlarda innovatsion faollik sust bo'lib qolmoqda. Bu holat investisiya va innovatsiya jarayonlarini boshqarishda yondashuvni tubdan yangilash zarurligini ko'rsatadi.

Shu asosda quyidagi takliflar ilgari suriladi:

➤ Investisiya siyosatini texnologik ustuvorliklarga moslashtirish, ya'ni yuqori qo'shilgan qiymat yaratadigan sohalarni alohida rag'batlantirish.

➤ Mintaqalarda innovatsion infratuzilmani mustahkamlash, ayniqsa universitet-ilmiy muassasa-korxona hamkorligi mexanizmlarini real ishlaydigan tizimga aylantirish.

➤ Ilmiy ishlanmalarni amaliyotga joriy etish bo'yicha tezkor va qulay tijoratlashtirish mexanizmlarini yaratish, venchur moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytirish.

➤ Kadrlar tayyorlash tizimini zamonaviy texnologik ehtiyojlarga moslashtirish, mintaqalarda bilim va ko'nikmalarni yangilash markazlarini tashkil etish.

➤ Investisiya-innovatsion jarayonlarni baholashning yagona ko'rsatkichlar tizimini joriy qilish, mintaqalar bo'yicha muntazam monitoring mexanizmini yo'lga qo'yish.

Umumiy xulosa sifatida aytish mumkinki, mintaqalarda innovatsion iqtisodiyotga o'tish investisiyani ko'paytirish bilan emas, balki uni ilmiy salohiyat, texnologik yangilanish va samarali boshqaruv bilan uyg'un boshqarish orqali ta'minlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Shumpeter J.A. *The Theory of Economic Development*. Harvard University Press, 1934.
2. Solow R. "Technical Change and the Aggregate Production Function." *Review of Economics and Statistics*, 1957.
3. Lundvall B.-Å. *National Innovation Systems: Towards a Theory of Innovation and Interactive Learning*. Pinter Publishers, 1992.
4. Nelson R. *National Innovation Systems: A Comparative Analysis*. Oxford University Press, 1993.
5. Freeman C. *Technology Policy and Economic Performance: Lessons from Japan*. Pinter, 1987.
6. Porter M. *The Competitive Advantage of Nations*. The Free Press, 1990.
7. Krugman P. *Geography and Trade*. MIT Press, 1991.
8. Griliches Z. "R&D and Productivity: The Econometric Evidence." University of Chicago Press, 1998.
9. Audretsch D., Feldman M. "R&D Spillovers and the Geography of Innovation and Production." *American Economic Review*, 1996.
10. Yakovets Yu.V. *Innovatsion rivojlanish nazariyasi*. Moskva, 2010.
11. Mindeli L.E., Glazyev S.Yu. *Innovatsion siyosat va mintaqaviy rivojlanish*. Moskva, 2012.
12. Abdurahmonov Q. *O'zbekiston mintaqalarida investitsiya siyosati*. Toshkent, 2020.
13. Xodiev B.Yu. *Hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsiya omillari*. Toshkent, 2018.
14. Abdug'aniyev O. *Innovatsion iqtisodiyot asoslari*. Toshkent, 2021.

Copyright: © 2025 by the authors. This work is licensed under a Creative Commons Attribution- 4.0 International License (CC - BY 4.0)

